

Aan de leden van het POVC
Adviserende instanties

Uw bericht van
OMV2024107038

Ons kenmerk
VMK/25/012

Gent
09/05/2025

Betreft: KRONOS Hervergunning - Overzicht wijzigingen PIV4

Geachte Heer, Mevrouw,

In het kader van hervergunning van KRONOS EUROPE s.a./n.v. (verder genoemd als KRONOS) werd een OVR, een MER, en een omgevingsvergunningsaanvraag ingediend. Op 22 april 2025 werd door de voorzitter van de POVC het voorstel geuit om het aanvraagdossier stop te zetten en dan een hernieuwde aanvraag in te dienen, voornamelijk gesteund op het element dat er volgens de Provinciaal deskundige een nieuwe ministeriële afwijking vereist is voor de totaal stofconcentratie, alsmede de vraag aan de minister om een uitspraak te doen over de invulling van het begrip 'voornaamste bron'.

Ingevolge verder intern overleg met KRONOS is besloten om voor totaal stof een emissieconcentratie van 10 mg/Nm³ te onderschrijven, cfr. Vlarem Art. 5.4.2.3 §3, waardoor de noodzaak tot het aanvragen van een ministriële afwijking hierdoor komt te vervallen. KRONOS engageert er zich toe om deze norm in de nabije toekomst te behalen en zodoende tegemoet te komen aan de eerder geformuleerde bezorgdheden rond de stofemissies. Dit punt halen we dan ook uit de bijlage 'Bijstelling voorwaarden' in de vergunningsaanvraag.

Inzake de vraag om een uitspraak te bekomen over het begrip 'voornaamste bron' vanwege de Minister is het o.i. weinig waarschijnlijk dat de Minister hierrond een standpunt zal innemen, en zal verwijzen naar Europa om hierrond een definitie op te nemen (wat tot op heden niet gebeurd is). Dit laatste punt kan overigens geen deel uitmaken van een afwijkingsaanvraag, eerder van een standpuntbepaling, al dan niet geformaliseerd via een aanvulling van het Vlarem. Hoewel Kronos hierrond een voorstel had aangereikt in de vergunningsaanvraag, stellen we vast dat de Provincie zich hierrond niet bevoegd verklaart. In een eerder ingediende aanvraag (2013) tot afwijking op continue metingen voor chlooremisies op de voornaamste bronnen heeft de toenmalige Minister zich niet bevoegd verklaard. De kans is dan ook reëel dat door de Minister eenzelfde standpunt zal worden ingenomen inzake stof. Dit punt halen we dan ook uit de vergunningsaanvraag, het is dan uitkijken naar een duidelijk juridisch kader van de (Europese) overheid.

Om hogervermelde redenen gaat de voorkeur uit naar een aanpassing van het MER/aanvraagdossier binnen de lopende procedure. Dit is ook zo afgestemd met de Provincie, met de afspraak dat we tegen uiterlijk 9 mei 2025 een aangepast ontwerp-MER alsook een nieuwe Projectinhoudversie (PIV4) van de omgevingsvergunningsaanvraag met referentienummer OMV2024107038 kan worden ingediend.

In deze nota geven wij puntsgewijs een overzicht van de aangebrachte wijzigingen, eventueel met verwijzing naar de MER-paragraaf.

1. Fijn stof - Agglomeratie van TiO₂

Gelet op de overweging van VMM-Lucht/Departement Zorg:

De Gentse Kanaalzone kan beschouwd worden als een hotspot voor fijn stof. Vanaf 2030 wil de Europese Commissie de impact van de luchtvervuiling op de gezondheid verminderen en om dit te bereiken werden de wettelijke grenswaarden verscherpt. Vanaf 2026 wordt al getoetst aan deze strengere grenswaarden. Bij overschrijding moeten maatregelen geformuleerd worden die aangeven hoe de strengere grenswaarden in 2030 gehaald kunnen worden. Hiermee wil Europa voorkomen dat het in 2030 tot een effectieve overschrijding van de grenswaarde komt. Het nemen van stofreductiemaatregelen in hotspotzone's voor fijn stof is dan ook een noodzaak om de strenge Europese grenswaarden te halen. Gelet op de stofproblematiek in de Gentse Kanaalzone dient het vergunnen van activiteiten die stofemissies kunnen veroorzaken bijgevolg met de nodige voorzichtigheid te worden beoordeeld. Temeer omdat de strengere grenswaarden vanaf 2030 op basis van de huidige gemeten concentraties niet worden gerespecteerd.

Inzake de samenstelling van het stof uit voornamelijk titaniumdioxide en het agglomereren hiervan tot grotere deeltjes waardoor de emissiemetingen van PM₁₀ en PM_{2.5} geen correct beeld geven van de werkelijke concentraties die in de atmosfeer worden geëmitteerd, merkt de VMM het volgende op:

Er wordt hiervoor enkel verwezen naar testen van de industrie zelf. Zijn er ook onafhankelijke onderzoeken die dit kunnen onderbouwen?

Als de werkelijke emissieconcentraties van stof niet gekend zijn dan moet dit beschouwd worden als een leemte in kennis met een voorstel van alternatieve postmonitoring. Dit ontbreekt vooralsnog in het MER.

Thema	Toelichting/Voorstel	Ref MER
Agglomeratie TiO ₂	Toelichting rond agglomeratie en classificatie	7.4.5
Meetmethode PM _{2.5} en PM ₁₀	Vermelden van leemte in kennis Ontwikkelen van een alternatieve meetmethode voor PM _{2.5} en PM ₁₀ tegen 2030	7.13 7.14 14 15
Immissiemeting PM ₁₀	Uitvoeren van een immissiemeting en karakteriseren PM ₁₀ (Plan voorleggen binnen de 6 maanden)	15
TSP scenario	Impactmodellering TSP a.d.h.v. EGW = 10 mg/Nm ³ , vermenigvuldigd met factor 1.32	7.7
Iteratie PM ₁₀	Voorstelling maximale jaarvracht PM ₁₀ (16.5 ton/j)	7.7 7.13.1

2. Classificatie van titaandioxide

Gelet op de overweging van Departement Zorg:

Op pagina 209 van het ontwerp-MER staat in Tabel 12.4 het volgende: “Uit de discipline Lucht blijkt dat enkel SO₂, NO_x, PM₁₀ en chloorverbindingen (chloor en HCl) relevant zijn voor de menselijke gezondheid.”

Team Omgevingseffecten wil duidelijk aangeven dat dit niet correct is. Ook PM_{2,5} is relevant in de discipline mens-gezondheid en moet toegevoegd en besproken worden binnen de discipline.

Thema	Toelichting	Ref MER
Carcinogeniteit TiO ₂	KRONOS pigment types vallen niet onder criteria	12.1.3
GAW-waarde TiO ₂	Duiden waarom definiëren van GAW-waarde voor TiO ₂ momenteel niet mogelijk is	12.1.3 Bijlage 21

3. NO₂

Gelet op de overweging van VMM-Lucht:

Toetsing van de huidige luchtkwaliteit in het studiegebied aan de toekomstige Europese grenswaarden voor de jaargemiddelde NO₂-, PM₁₀- en PM_{2.5}-concentratie toont dat deze normen voor alle drie polluenten voor meer dan 80% is ingenomen. De maximale impact van de te vergunnen emissies ter hoogte van nabijgelegen woonkernen is bij toetsing aan de toekomstige grenswaarden voor NO₂ (maximaal scenario) en voor PM₁₀ en PM_{2.5} (realistisch maximaal scenario) maximaal beperkt (score -1). Conform het significantiekader lucht dient deze score bijgesteld te worden naar -2 omdat meer dan 80% van de grenswaarde reeds is ingenomen in het studiegebied. Bij een score -2 moet er een onderzoek naar milderende maatregelen gebeuren. In het MER wordt echter gesteld dat er geen milderende maatregelen noodzakelijk zijn omdat een relevante impact zich enkel voordoet als er sprake is van continue maximale emissies.

Voor NO₂ werd de impact inderdaad berekend op basis van een volledige invulling van de geldende emissiegrenswaarden. Indien de werkelijke emissieconcentraties voor bepaalde installaties veel lager zijn dient dit gemotiveerd te worden op basis van een voorstel tot aangescherpte emissiegrenswaarden. Dit ontbreekt vooralsnog in het MER.

Na overleg met VMM Lucht op 4 april 2025 werd door VMM voorgesteld een maximale jaarvracht voor NO₂ te bepalen via een iteratief proces.

Thema	Voorstel	Ref MER
NO ₂ -modellering	Iteratieve berekening voor de maximaal toelaatbare NO ₂ -vracht	7.13.2

4. Piekconcentraties Stof

Gelet op de overweging van VMM-Lucht:

Voor stof werd de impact berekend op basis van de maximaal gemeten emissieconcentraties in het referentiejaar. Indien deze emissieconcentraties veel hoger zijn dan gemiddeld rijst de vraag wat de oorzaak is van deze piekconcentraties en welke maatregelen reeds werden genomen om ze te vermijden. Ook dit ontbreekt vooralsnog in het MER.

Thema	Voorstel	Ref MER
Fijn stof	Maximale jaarvracht	7.7 7.11.3 7.13.1
Stof Milderende maatregelen	Onderzoek naar milderende maatregelen	7.13.3

5. Maximaal realistisch scenario

Gelet op de overweging van VMM-Lucht:

Om aan te tonen dat de berekende impact in het MER in de geplande situatie zich in werkelijkheid niet voordoet (omdat er met maximale emissies wordt gerekend) wordt er idealiter een bijkomend scenario doorgerekend met emissies afgeleid uit het gemiddelde van de gemeten emissieconcentraties in het referentiejaar 2021 geëxtrapoleerd naar de maximaal vergunde situatie. Dit ontbreekt vooralsnog in het MER.

Thema	Toelichting	Ref MER
NOx-modellering	Iteratieve berekeningen voor de maximaal toelaatbare NOx-vracht (37.6 t/j)	7.13.2
Stof-modellering	Iteratieve berekeningen voor de maximaal toelaatbare PM10-vracht (16.5 ton/j)	7.7 7.11.3 7.13.1

6. PM 2.5

Gelet op de overweging van Departement Zorg:

Op pagina 209 van het ontwerp-MER staat in Tabel 12.4 het volgende: “Uit de discipline Lucht blijkt dat enkel SO₂, NO_x, PM₁₀ en chloorverbindingen (chloor en HCl) relevant zijn voor de menselijke gezondheid.”

Team Omgevingseffecten wil duidelijk aangeven dat dit niet correct is. Ook PM_{2,5} is relevant in de discipline mens-gezondheid en moet toegevoegd en besproken worden binnen de discipline.

Thema	Toelichting	Ref MER
PM2.5	Agglomeratie van TiO ₂	7.4.5

7. Stofemissies als gevolg van de uitbreiding van de productie van gips

Gelet op de overweging van VMM-Lucht:

De berekende emissiescenario's geven geen duidelijk beeld van de bijkomende emissies van stof als gevolg van de gevraagde uitbreiding van de productie van gips. Om te beoordelen of deze uitbreiding kan vergund worden moeten dit apart gekwantificeerd worden;

Thema	Toelichting	Ref MER
SOx-emissies	Geen verhoogde SOx-emissies t.g.v. verhoogde %S in cokes	7.6

8. Uitbreiding

Gelet op de overweging van Departement Zorg:

Voor de parameters SOx, NOx en PM10 zijn er de laatste jaren heel wat inspanningen geleverd om deze naar een "aanvaardbaarder niveau" te krijgen. Uitbreiding van de productiecapaciteit zal opnieuw een impact hebben op de luchtkwaliteit, wetende dat de luchtkwaliteit in de omgeving al onder druk staat. Het Departement Zorg adviseert hierdoor ongunstig op de uitbreiding van de productiecapaciteit.

KRONOS wenst te verduidelijken dat er geen verhoging in vergunde productiecapaciteit wordt voorzien. KRONOS wenst in hoofdzaak de omgevingsvergunning enkel te hernieuwen. De "uitbreiding" heeft betrekking op een nevenproces, nl. door de toename van het zwavelgehalte in de cokes (door marktomstandigheden), neemt als gevolg daarvan ook de productie in gips toe (= afvalstroom met grondstofverklaring).

Indien de uitbreiding, zoals bedoeld door Departement Zorg, slaat op de bijzondere voorwaarde over de chloorvoorraad, dan verduidelijkt KRONOS dat er niets wijzigt aan de maximale chloorvoorraad of opslag, enkel aan de jaargemiddelde chloorvoorraad '135 naar 200 ton per dag'.

Voor de impact op de luchtkwaliteit verwijzen we naar de toelichting op het advies van VMM - Lucht m.b.t. stofemissies ten gevolge van de toename in gipsproductie (zie punt 7).

9. Kwetsbare locaties

Gelet op de overweging van Departement Zorg:

Er liggen 2 kwetsbare locaties op minder dan 1 km van de perceelgrenzen, m.n. een kinderopvangvoorziening op ca. 340 m en een basisschool op ca. 690 m.

Kinderopvang is geen kwetsbare locatie en vormt bijgevolg geen zogenaamd aandachtsgebied zoals vastgelegd in het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 26/1/2007 houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage' (BS 19/6/2007). Kwetsbare locaties betreffen scholen, ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen.

Met de betrokken basisschool is rekening gehouden in het OVR.

10. TiO₂ carcinogeen

Gelet op de overweging van Departement Zorg:

Ook zonder de geplande uitbreiding in rekening te brengen, moet de exploitant nog steeds de informatie betreffende PM₁₀ en TiO₂ aanleveren (studies, metingen, enz.), alsook de informatie waaruit blijkt dat het TiO₂ voor deze site niet als carcinogeen kan worden beschouwd.

Zie punt 2 "Classificatie van titaandioxide".

11. Transparante Communicatie

Gelet op de overweging van Departement Zorg (Departement Zorg beschouwt dit als een aanbeveling.):

Door de nabijheid van woonzones en de onrust wil het Departement Zorg erop wijzen dat er een open en transparante communicatie met de buurt in het kader van klachtenbeheersing gehanteerd moet worden. De mogelijke overlast vanuit de bedrijfssite moet zo goed mogelijk aangepakt worden. Ook moet het bedrijf duidelijk communiceren welke maatregelen genomen zijn/worden om uitstoot te verminderen.

KRONOS heeft het buurtcomité "Leefbaar Langerbrugge Kerkbrugge" uitgenodigd voor een bedrijfsbezoek, ingepland op 4 juni 2025.

12. CZV

Gelet op de overweging van VMM-Water:

Bij nazicht van recente resultaten in 2025 blijkt een max. concentratie van 210 mg/l aan CZV gemeten te zijn aan de meetgoot (zonder toepassing van deltaprincipe). Dit betreft een sterke overschrijding van de norm (ook met toepassing van deltaprincipe). De BVZ-waarde (aan de meetgoot) op deze dag bedraagt 5,6 mg/L en ZS 14,4 mg/l.

In het MER wordt daarentegen voor het referentiejaar 2021 een bruto (zonder deltaprincipe) max. concentratie van 55 mg/l aan CZV weergegeven. De max. netto concentratie in dat jaar bleef steeds onder de vastgestelde norm van 50 mg/l. Het is voor VMM niet duidelijk waaraan deze hoge concentratie aan CZV kan gelinkt worden. Het bedrijf dient de overschrijdingen aan CZV verder te onderzoeken en te remediëren.

De vermelde meetresultaten zijn afkomstig van een onaangekondigde meetcampagne van VMM (21 tot 25 januari 2025) in het kader van de afvalwater heffingen. De resultaten hiervan werden tot nog toe niet bezorgd aan KRONOS. De CZV-resultaten van de tegenstalen, geanalyseerd door een geaccrediteerd labo (Eurofins), geven waarden tussen 18 en 30 mg/l. KRONOS ziet als enige verklaring voor dit grote verschil dat de WAC/III/D/020-methode door één van de verschillende labo's niet correct werd toegepast:

Voor de bepaling van het CZV gehalte in afvalwater wordt de kleinschalig gesloten buismethode (of kuvettentest) toegepast (conform ISO 15705). Volgende methodiek is van toepassing:

Bij een chloride gehalte groter dan 1000 mg/l :

- Afvalwaters worden standaard geanalyseerd in de CZV range vanaf 70 mg O₂/l (hoog meetgebied) met kuvetten hoog Cl gehalte (1 - 20 g Cl/l).

- Bij een CZV waarde < 70 mg O₂/l wordt het monster gemeten in het laag meetgebied (7-70 mg O₂/l) met kuvetten hoog Cl gehalte (1 - 20 g Cl/l)

2 BEPALING VAN CZV MET KUVETTENTEST (ISO 15705) De methode zoals beschreven in ISO 15705 is van toepassing mits volgende aanvullingen:

§6 Reagentia: uitsluitend commercieel beschikbare kuvettentesten (< 1000 mg Cl/l) conform ISO 15705 zijn van toepassing. Informatie over de reagentia gebruikt in het laag CZV meetgebied is beschreven in Annex D van deze normmethode.

KRONOS voert in hun geaccrediteerd labo tweewekelijks ook analyses op CZV en daar worden geen verhoogde waardes vastgesteld. KRONOS ondergaat 3-jaarlijks een accreditatie-audit (laatste in februari 2025) en er werd geen enkele opmerking bekomen op de toegepaste CZV-analysemethode.

Het productieproces van KRONOS betreft bovendien een anorganisch proces, waarbij weinig organische componenten te verwachten zijn in het afvalwater. De hoogste waarde voor CZV gedurende de laatste 5 jaar bedroeg 90 mg/l in ons effluent, resulterend in een delta-waarde voor CZV van 26 mg/l. De hoogste delta-waarde voor CZV gedurende de laatste 5 jaar bedroeg 43 mg/l.

KRONOS besluit hieruit dat er geen werkelijke overschrijding van CZV-norm heeft plaatsgevonden en dat er bijgevolg ook niet geremedieerd dient te worden. KRONOS besluit tevens dat de WAC-meetmethode mogelijks niet correct werd toegepast door één van de geaccrediteerde labo's.

Daar KRONOS niet bevoegd is om meetmethoden uitgevoerd door erkende labo's (Eurofins-PCM) in vraag te stellen, vraagt KRONOS aan de erkende labo's om samen met de bevoegde overheid uit te klaren welke de correcte analysemethode is.

13. TOC

Gelet op de door VMM-Water voorgestelde meetfrequentie (dagelijks) en emissiegrenswaarde (33 mg/l) voor TOC:

De voorgestelde emissiegrenswaarde voor TOC is afkomstig uit de BREF CWW, een horizontale BREF. Het betreft een parameter voor het meten van organische componenten in het afvalwater, wat minder relevant is voor de anorganische bedrijfsprocessen van KRONOS.

Daarnaast bepalen zowel Vlare III, art. 3.9.3.2. als art. 3.9.3.8. dat de parameters TOC en CZV alternatieven zijn. Art. 3.9.3.8. bepaalt verder dat **ofwel** de emissiegrenswaarde en meetfrequentie voor TOC van toepassing zijn, **ofwel** de emissiegrenswaarde en meetfrequentie voor CZV.

KRONOS meet momenteel al 2-wekelijks CZV, zoals opgenomen in de bijzondere milieuvorwaarden van de huidige vergunning, en wenst dit zo in de toekomst te blijven doen. Daarnaast vraagt KRONOS om ook enkel de emissiegrenswaarde voor CZV (50 mg/l) in de vergunning op te nemen, en niet voor TOC, zoals voorzien in Vlare III, art. 3.9.3.8. TOC-meting is niet mogelijk door Kronos, en dient dus extern te gebeuren, wat extra kosten zou genereren.

14. Temperatuur effluent

Gelet op de overweging van VMM-Water:

Er werden in het MER geen effecten beoordeeld van de lozing op vlak van

temperatuur, ondanks dit gevraagd werd door VMM en ook zo overgenomen is in het scopingsadvies.

Gelet ook de gewijzigde aanvraag door het schrappen van de extra koeltorens, acht VMM het noodzakelijk om de impact op vlak van T te bepalen alvorens dergelijke afwijking kan toegestaan worden.

Vermits er 2 extra koeltorens werden geplaatst in het kader van de uitbreiding Micronisatie (OMV_2021064193_EA, oktober 2021) en deze koeltorens in het referentiejaar 2021 nog niet operationeel waren, beschikt KRONOS nog over voldoende marge in koelcapaciteit. Er is dan ook geen reden om bijkomende investeringen aan te gaan om de koelcapaciteit nog verder te verhogen.

Thema	Toelichting	Ref MER
Temperatuur effluent	Duiding waarom T effluent tot 35°C (indien T kanaalwater > 20°C) nodig is en geen milieu-impact heeft	9.1.4.6
		9.1.7.1
		9.1.7.2

15. Gescheiden lozing van bedrijfsafvalwater, koelwater en regenwater

Gelet op de overweging van VMM-Water:

Controle-inrichting: al het bedrijfsafvalwater dient afgevoerd naar een controle-inrichting die alle waarborgen biedt om de kwaliteit en kwantiteit van het werkelijk geloosde afvalwater te controleren en inzonderheid toelaat gemakkelijk monsters van het geloosde water te nemen; voormelde controle-inrichting dient te beantwoorden aan de in Afdeling 4.2.5 van Vlarem II gegeven omschrijving en gestelde eisen; langs voormelde controle-inrichting mag geen normaal huisafvalwater noch koelwater, noch regenwater afgevoerd worden.

Ingevolge een bijzondere voorwaarde opgelegd bij de hervergunning van 2006 werd KRONOS gevraagd om tegen 21 december 2011 een haalbaarheidsstudie uit te voeren door een erkend deskundige water en een erkend deskundige biodiversiteit rond de afkoppeling van het koelwater. VMM acht een actualisatie van de studie noodzakelijk.

Dit betreft dezelfde vraag als gesteld in de vorige hervergunningsaanvraag van 2006 - deze studie is reeds uitgevoerd en gedeeld met de bevoegde instanties - deze studie opnieuw doen, biedt geen meerwaarde.

Minimale contaminatie van koel- en regenwater is realistisch, zodat de beste aanpak blijft dat alle waters naar de huidige afvalwaterzuivering worden geleid.

Bovendien streven we ernaar om het koelwater zo veel mogelijk te hergebruiken als proceswater, na opwaarderen via UFRO-behandeling. Hergebruik van koelwater als proceswater bedraagt gemiddeld 23% op jaarbasis. In de wintermaanden stijgt dit gemiddeld tot 28.2%, in de zomermaanden wordt UFRO-behandeling bemoeilijkt door de hoge chlorideconcentraties in het kanaalwater en daalt dit naar gemiddeld 22.7%.

De investeringskosten die nodig zouden zijn om op het huidige fabrieksterrein een gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen, zijn gigantisch hoog en de milieuwinst door scheiden van de stromen is verwaarloosbaar, daar alle stromen uiteindelijk op een paar meter afstand van elkaar toch in het kanaal Gent-Terneuzen terecht komen, zoals reeds bevestigd in de eerder uitgevoerde studie.

KRONOS stelt voor een update van de haalbaarheidsstudie te bespreken met VMM en de formulering ‘Haalbaarheidsstudie uit te voeren door een erkend deskundige’ te schrappen.

16. Samenvattend rapport Bedrijfsafvalwaterlozing

Gelet op de overweging van VMM-Water:

De resultaten dienen ter beschikking gehouden te worden voor de toezichthoudende ambtenaar. Jaarlijks dient een samenvattend rapport ten laatste op 31 januari bezorgd te worden aan VMM via vergunningen.ge@vmm.be

Een samenvattend rapport aan VMM doorsturen tegen eind januari is niet haalbaar, daar de resultaten van kwartaal 4 niet altijd tijdig beschikbaar worden gesteld door het erkend labo. Bovendien wordt in het IMJV - water eenzelfde rapportering weergegeven. KRONOS stelt daarom voor het “IMJV rapport-deelaspect Water” tegen 15 maart per email te bezorgen aan VMM-water.

17. Waterbalans

Gelet op de geformuleerde milieuvoorwaarde van VMM-Water:

Binnen de 12 maanden dient door een erkend deskundige water een rapport opgesteld te worden met daarin:

- ***Aangepaste waterbalans, met gedetailleerde vermelding van de in- en uitgaande stromen. Hierbij dienen de verschillen tussen in- en uitgaande stromen duidelijk verklaard te worden.***
- ***Update van het onderzoek naar afkoppeling van het koelwater en niet-verontreinigd hemelwater van het bedrijfsafvalwater.***
- ***Bijkomend onderzoek naar de in- en uitgaande stromen van CFI-installatie, en verklaring waarom de concentraties van bepaalde parameters reduceren, gelijk blijven of toenemen. De efficiëntie van de CFI installatie dient daarbij ook onderzocht te worden.***
- ***Onderzoek naar de overschrijdingen van de norm voor CZV.***

Dit rapport dient ter beoordeling voorgelegd te worden aan VMM via vergunningen.ge@vmm.be.

- **Aangepaste waterbalans:** In 2016 - 2017 werd in samenwerking met een erkend deskundige water een studie uitgevoerd om in eerste instantie de chloridenbalans in kaart te brengen, met als doel de chloridenvracht in het effluent te verminderen. Tijdens deze studie is uiteraard ook de waterbalans aan bod gekomen en werd een poging gedaan de verschillen tussen in- en uitgaande debieten te verklaren. Echter zonder overtuigend resultaat.

KRONOS is akkoord zich nogmaals te buigen over dit vraagstuk. Het uitwerken van een gedetailleerde waterbalans met de nodige verklaringen is echter geen eenvoudige oefening en daarom vraagt KRONOS om een langere termijn van 3 jaar te voorzien.

- **Afkoppeling koelwater en hemelwater:** zie punt 15
KRONOS zet meer en meer in op intern hergebruik van koelwater enerzijds en gebruik van grijs water ter vervanging van drinkwater. Seizoenaal afkoppelen van koelwater is daarom niet wenselijk omdat dit indruist tegen de bedrijfspolitik om water maximaal intern te recirculeren.

- CFI-installatie: er werden analyses uitgevoerd op waterstalen vóór de lamellenafscheiding. De resultaten werden opgenomen in het MER.
- CZV analyses: zie punt 12

18. Droogteproblematiek

Gelet op de overweging van Maritieme toegang:

De waterbalans toont aan dat significante volumes kanaaldokwater opgenomen en geloosd worden. Het kanaal Gent-Terneuzen wordt geconfronteerd met de gevolgen van de droogteproblematiek (cf. <https://vnsc.eu/agenda-voor-de-toekomst/droogte-kgt/>). De impact van het lozen van sterk met chloor aangerijkt afvalwater (cf. vuilvracht van 175 kg/ton TiO₂) op deze problematiek wordt niet behandeld in de MER (maakt geen deel uit van de uitgevoerde Wezer-toets in de MER).

Er is niet aangetoond dat deze lozing geen negatieve impact heeft op de gevolgen van de droogteproblematiek van het kanaal Gent-Terneuzen en de Moervaart. Maritieme Toegang vraagt dat de impact van deze lozing beschreven wordt.

KRONOS wenst op te merken dat de vermelde vuilvracht chloriden betreft i.p.v. chloor. De vuilvracht chloriden in het afvalwater van KRONOS wordt besproken bij de discipline Oppervlaktewater in het Ontwerp-MER op p. 146. Vervolgens vermeldt het Ontwerp-MER op p. 151 bij de bepaling van de milieu-impact van de lozing dat in overleg met VMM beslist werd om chloride niet mee te nemen als relevante parameter, daar het kanaal als brak water wordt aanzien.

KRONOS capteert kanaalwater uit het Kanaal Gent-Terneuzen en lost eveneens in dezelfde ontvangende waterloop. Uit de waterbalans van 2021 in het Ontwerp-MER (tabel 9.1 op p.116) kan afgeleid worden dat de hoeveelheid opgenomen water (3.939.353 m³/jaar) minder is dan de hoeveelheid geloosd water (4.980.682 m³/jaar) op het Kanaal Gent-Terneuzen, waardoor de impact op de waterbalans van het kanaal als nihil kan beschouwd worden.

Droogte en het Kanaal Gent-Terneuzen werden eveneens besproken in de discipline Klimaat van het Ontwerp-MER.

19. Grondstofverklaring filterkoek

Gelet op het advies van OVAM:

De nieuwe Vlarema 9-waarden zijn van kracht, waarbij de totaalconcentraties van onder meer de zware metalen voor het gebruik als niet-vormgegeven bouwstof dwingende waarden worden (in plaats van voormalige richtwaarden). Op heden is er echter nog een overgangperiode tot 30 juni 2025.

Een nieuwe grondstofverklaring is aangevraagd begin januari 2025.

KRONOS blijft zoeken naar nieuwe toepassingen voor filterkoek. Er wordt ook onderzocht naar technieken om zelf geen filterkoek meer te produceren. Het doel blijft in elk geval om niet te storten.

In 2023 ging KRONOS in overleg met OVAM in verband met de aanpassingen rond chloriden en chroom in VLAREMA9. VMM gaf de oplossing om enkel toepassingen toe te laten waarbij uitloging niet mogelijk is. Dit werd als dusdanig zo opgenomen in de aanvraag tot grondstofverklaring.

- Materiaal vindt op heden al een nuttige toepassing in kader van de afwerking van de naburige site Callemansputte
- Betreft een niet-reinigbaar materiaal die voldoet aan de geldende uitloogcriteria voor zware metalen
- Geen dispers gebruik, specifiek geïnventariseerd en traceerbaar
- Geen nadelige gevolgen voor mens en milieu
- Geen geschikte receptuur mogelijk voor een vormgeven toepassing.

Hierbij werd geconcludeerd dat het nieuwe normenkader deze nuttige toepassing niet in het gedrang hoeft te brengen. Hiertoe biedt de Vlarema 9 wetgeving de nodige handvaten door middel van een ad-hoc benadering op basis van het artikel 2.3.1.3. “Als een materiaal niet voldoet aan de toepasselijke specifieke criteria, vermeld in afdeling 2.3, kan ze alleen toegelaten worden als er vanuit milieuoogpunt valabele argumenten zijn en daarvoor een grondstofverklaring wordt verkregen.”

20. Verzuring door SOx

Gelet op het advies van Agentschap Natuur & Bos:

- *Bij verzuring zou de impact stijgen van 0,18% tot 0,35% op het meest kritische punt in het habitatrichtlijngebied. De impact van verzuring ligt beduidend hoger dan deze van vermesting, en wordt veroorzaakt door de toename in zwavelemissies. Het effect verzuring, voor zover deze niet afkomstig is van de stikstofemissies, wordt niet gevat door het emissiereductiebeleid verankerd via het Stikstofdecreet. In de PAS worden voor SOx namelijk geen bijkomende reductiemaatregelen voorzien ten opzichte van de inspanningen (maximaal voldoen aan BBT) voorzien in het Luchtbeleidsplan. Het effect van de verzurende deposities door de toename in zwavelemissies dient daarom grondiger besproken te worden onder het luik biodiversiteit. Dit betekent dat er bij de geïmpacteerde habitats binnen het habitatrichtlijngebied en het VEN moet worden nagegaan of de toename in verzurende deposities niet zorgt voor een overschrijding van de kritische drempelwaarden van respectievelijk de tot doel gestelde habitats en/of actuele vegetaties.*
- *Verder dient in de project-MER ook specifiek ingegaan te worden op de BBT-check inzake NOx en SOx reductie. Dit werd in het vorige advies van het ANB gevraagd, maar lijkt niet te zijn aangevuld. Er wordt een aanzienlijke toename in emissies voorzien. Er dient dan ook voor het aspect biodiversiteit grondig gemotiveerd te worden dat het nodige werd gedaan om de totale emissievracht zo laag mogelijk te houden.*
- *Gezien de verdere afwezigheid van aquatische natuurwaarden, verwijst het ANB voor de beoordeling van de lozing en een toetsing van de waterkwaliteit aan het decreet Integraal Waterbeleid, naar het advies van de VMM.*
- *Er is geen toename van SOx-emissies in de toekomstige situatie. De verhoging in het MER is het gevolg van de doorrekening van een maximaal scenario, waarbij de emissies werden opgetrokken tot de emissienormen (vergunde situatie) en de debieten werden verhoogd in verhouding tot de vergunde productiecapaciteit. In realiteit zullen de emissies gelijkaardig zijn aan de huidige situatie en is er dus geen verhoging. Dit werd besproken in het MER (paragraaf 11.4).*
- *BBT-check is gebeurd in bijlage 6 van het MER- BREF LVIC BBT3 en BBT14. Voor NOx wordt een maximale jaarvracht voorgesteld in de aangepaste versie van het MER voor de discipline Lucht (zie punt 5).*
- *M.b.t. Mn en V verwijst ANB naar het advies van VMM, waarin VMM geen opmerkingen heeft geformuleerd.*

Bezwaarschriften bij PIV3

Er werden verschillende bezwaren geformuleerd bij de PIV3 van deze omgevingsvergunningsaanvraag. De meeste bezwaarschriften komen overeen met de hierboven behandelde adviezen.

Hier volgen nog enkele bijkomende toelichtingen n.a.v. inhoudelijk andere geformuleerde bezwaren.

21. Bezwaarschrift 1 - Overschrijding Gezondheidskundige Advieswaarden (GAW)

Gelet op volgende formulering in bezwaarschrift 1:

In het worst-case scenario zullen de immissiebijdragen voor SO₂ in de woonkern Langerbrugge Kerkbrugge meer dan 10 % van de GAW bedragen, wat een directe bedreiging vormt voor de gezondheid van de inwoners.

Vooreerst dient te worden benadrukt dat KRONOS in het verleden belangrijke investeringen heeft uitgevoerd om de SO₂-vrachten aanzienlijk te verminderen, met name van 396 ton (2006) naar 16 T (2021), of een vermindering met 96% door de ingebruikname van de DSU. De daggemiddelde SO₂-concentratie in de omgeving (meetpost Wondelgem) bedraagt 1,1 µg/m³, de P99 waarde bedraagt 13 µg/m³. De SO₂-meetpost van Wondelgem is sedert 2022 stopgezet omdat de SO₂-concentraties systematisch laag zijn, en ver beneden de toekomstige SO₂-luchtkwaliteitsdoelstelling (JG 20 µg/m³) liggen. Zelfs met de bijdrage van KRONOS worden de WHO-richtwaarden (40 µg/m³, WHO 2021) voor SO₂ in de omgeving ruimschoots behaald. Het berekende worst-case scenario betreft een absolute worst-case benadering, met maximale emissieconcentratie én een verhoging van het debiet met 32%, met het maximum aantal draaiuren. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat KRONOS de huidige SO₂-vracht zou verviervoudigen in de toekomst.

22. Bezwaarschrift 3 - Radioactiviteit

Gelet op volgende formulering in bezwaarschrift 3:

Er wordt in het MER en in de vergunningsaanvraag niets gezegd over radioactiviteit. Waarom wordt het FANC niet betrokken in de vergunningsprocedure.

NORM en radioactiviteit is een federale materie en moet niet worden besproken volgens de omgevingsvergunningsprocedure.

KRONOS beschikt over een aparte vergunningsprocedure (ref 2014-02-17-GB-7-1-3-NL) en heeft een jaarlijkse rapporteringsverplichting, inclusief indiening van de meetresultaten van NORM-materiaal. FANC voert hierover periodieke inspecties uit bij KRONOS.

Thema	Toelichting	Ref MER
Radioactiviteit	Toelichting waarom “radioactiviteit” geen deel uitmaakt van de omgevingsvergunningsprocedure	12.1.3 Tabel 12.4

23. Bezwaarschrift 3 - PFAS

Gelet op volgende formulering in bezwaarschrift 3:

Om verstuiwing van titaandioxide tegen te gaan pompt KRONOS grote hoeveelheden water op uit het kanaal Gent-Terneuzen, onder meer om te gebruiken als sproeiwater voor deponie IV. Het gebruik en de verdamping van PFAS-houdend kanaalwater (niet enkel als sproeiwater, maar ook als koelwater)

leidt tot PFAS-emissies in de lucht. Ook daarover wordt niets bepaald in het MER.

Kanaalwater zal als percolaatwater naar de waterzuivering worden geleid en daar behandeld. Alle relevante parameters worden gemeten in het effluent. Recente analyseresultaten voor PFAS bevestigen de aanwezigheid van PFAS in het kanaalwater, maar niet in ons afvalwater. Momenteel is de delta-waarde voor PFAS negatief.

Momenteel is er geen betrouwbare meetmethode voorhanden voor PFAS-bepaling op diffuse bronnen zoals koeltorens.

KRONOS wordt onderworpen aan de algemene en sectorale milieuvergunningvoorwaarden en zal ook voor PFAS moeten voldoen aan de van toepassing zijnde regelgeving.

24. Bezwaarschrift 3 - Seveso

Gelet op volgende formulering in bezwaarschrift 3:

OVR maakt geen melding van GO8 Kunstacademie De Poel, terwijl deze school een kwetsbare locatie is.

De kunstacademie betreft een deeltijdse opleiding die niet aanzien wordt als een kwetsbare locatie (= scholen, ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen), volgens het besluit waarin de zgn. aandachtsgebieden zijn vastgelegd ('Besluit van de Vlaamse Regering van 26/1/2007 houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage', BS 19/6/2007). In de leidraad ter verduidelijking van de aandachtsgebieden is het volgende gesteld 'als school dienen alle kleuterscholen en scholen voor lager en secundair onderwijs beschouwd te worden'.

25. Bezwaarschrift 3 - MER en OVR

Gelet op volgende formulering in bezwaarschrift 3:

Het gebrek aan onderzoek en de talloze onzekerheden in het MER en OVR staan in schril contrast met de zekerheid die KRONOS blijkt te hebben dat het Duitse collegabedrijf MESSER op 140 meter afstand een lagedrempelinrichting uitbaat. In De Tijd van 11 maart 2025 wordt deze zekerheid nader geduid. Als signaal naar de omwonenden kan zoiets tellen.

Dit betreft een andere vergunningsaanvraag die volgens de toepasselijke regelgeving door de bevoegde instanties zal worden geëvalueerd.

Messer werd weldegelijk behandeld in het OVR (p. 94); Bijlage B2: Externe domino-effecten:

"Bij opmaak van voorliggend rapport is naar voor gekomen dat de intentie bestaat van Messer Evergem om een vestiging met een installatie voor luchtscheiding te realiseren. Omwille van de maximale hoeveelheid zuurstof die de betrokken lage drempel overschrijdt, zal het een lagedrempelinrichting betreffen. Uit de meest recente veiligheidsstudie bij opmaak van voorliggend rapport volgt dat de afstanden tot op dewelke een belangrijke overdruk zou kunnen verwacht worden (voor zowel 100, 160 als 450 mbar overdruk) zonder meer niet reiken tot het terrein van KRONOS EUROPE s.a./n.v. Derhalve is geen relevante impact te verwachten op de installaties van KRONOS EUROPE s.a./n.v.."

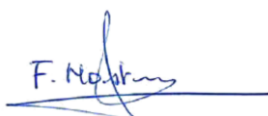
KRONOS blijft ook in de toekomst verder werken aan de vermindering van haar milieu-impact. Hiertoe zijn in het verleden, maar ook in de toekomst belangrijke investeringen uitgevoerd en gepland. KRONOS vraagt evenwel dat de POVC onze bezorgdheden meeneemt in haar advies.

Hoogachtend,

Fabrieksdirecteur

Philip Volckaert

Milieucoördinator

Fried'l Hosteaux

ERM - MER coördinator

Piet Snoeck